

PROCES: (RE-)ETABLERING AF BOLIGSOCIALT ARBEJDE

Etablering, eller reetablering, af boligsocialt arbejde sker ikke over natten – det tager tid, og processen består af en række faser. Ofte vil det være en forhandling og en samarbejdsproces mellem flere eller mange lokale parter – samt evt. eksterne finansieringskilder som f.eks. Landsbyggefonden og/eller andre fonde.

Skal I etablere boligsocialt arbejde uden midler fra Landsbyggefonden, kan I måske finde inspiration i CFBU's procesmodel herunder. Modtager I midler fra Landsbyggefonden, har fonden deres egen proces for tilvejebringelse af en ny helhedsplan for det boligsociale arbejde.

Processen består af 5 faser. Afhængig af den lokale situation og de rammesættende valg, vil nogle faser kræve mere tid end andre. De forhold, der skal landes er blandt andet fælles forståelser af behovet og målene, samarbejdet & organiseringen, finansieringen, og de konkrete boligsociale aktiviteter.

FASE 1: STRATEGISK RAMMESÆTNING

I fase 1 er fokus på de overordnede drøftelser og beslutninger om de rammesættende forhold for det boligsociale arbejde. Der er seks (ofte overlappende) forhold som det typisk er relevant at tage stilling til i denne fase:

Udfordringer og strategiske effektmål: Her handler det om at få belyst og drøfte, hvilke sociale udfordringer, der er i de udsatte boligområder, og hvilke af disse det boligsociale arbejde skal bidrage til at løfte. Der skal opsættes vision og fælles strategiske effektmål på tværs af de involverede organisationer.

Projekt eller forankring: Der er ofte behov for at drøfte forståelserne af, hvad det boligsociale arbejde er, samt hvordan boligsocialt arbejde kan bidrage til at nå effektmålene. Her underskaldes træffes beslutninger om, hvorvidt det boligsociale arbejde skal fungere som et projekt, eller om de boligsociale aktiviteter skal forankres i boligorganisationen og kommunens drift.

Det organisatoriske ophæng: Vælger man en projektmodel og er flere parter er gået sammen om at finansiere det boligsociale arbejde, vil det også typisk være i den rammesættende fase, at parterne bliver enige om hvilke(n) organisation(er), der skal være det organisatoriske ophæng for det boligsociale arbejde. Altså hvem, der skal have ledelsen og administrationen af det boligsociale projekt.

Geografisk fokus: Hvilket geografisk fokus skal der være for det boligsociale arbejde? Skal det boligsociale arbejde være målrettet ét- eller flere udsatte boligområder, eller skal det eventuelt dække alle almene boligområder i byen? Bliv inspireret til drøftelserne [her](#).

Finansiering: Afhængigt af hvordan man ønsker at lave boligsocialt arbejde, er der større eller mindre behov for drøftelser og beslutninger om den overordnede finansieringsramme. Har I valgt at forankre de boligsociale aktiviteter i blivende organisationer, vil finansieringen ofte findes senere ifm. at forankringsorganisationerne engageres.

Strategisk samarbejde: Hvad enten det boligsociale arbejde forbliver projektfinsieret eller integreres som en del af driften i blivende organisationer, kan det være givtigt at etablere et strategisk samarbejdsfora, der sætter retning, koordinerer indsatser og sikrer udvikling i det boligsociale arbejde og det udsatte boligområde.

Hvem deltager? Beslutningstagere fra de respektive organisationer, der ønsker at være involveret i det fremtidige boligsociale arbejde.

FASE 2: PROCESPLAN

I fase 2 planlægges den kommende proces for at lande de konkrete aftaler om det fremtidige boligsociale arbejde. Her udarbejdes en tids- og milepælsplan.

Tids- og milepælsplanen indeholder de nødvendige tiltag for udviklingen af jeres fremtidige boligsociale arbejde, herunder udvikling af det organisatoriske set up. Planen skal sikre struktur og fremdrift i processen. Planen bør også indeholde en beskrivelse af, hvilke aktører der skal inddrages og høres samt hvornår og hvordan.

Hvem deltager? Typisk medarbejdere på konsulent- eller projektlederniveau, der udarbejder procesplanen.

FASE 3: UDVIKLING AF BOLIGSOCIALE AKTIVITETER OG ORGANISERING

I fase 3 arbejdes der med at identificere og konkretisere de boligsociale aktiviteter samt den taktiske organisering, der er behov for i forhold til at nå de strategiske effektmål, som er opsat i fase 1.

Aktiviteter: Her tages stilling til hvilke boligsociale aktiviteter, der kan understøtte de opsatte effektmål. Hvis man allerede har boligsociale aktiviteter, tages der måske afsæt i disse, og der kan kigges på hvilke nye aktiviteter, der eventuelt skal etableres. Det besluttes hvilke metoder de boligsociale medarbejdere skal benytte, og hvilke roller de skal have.

Etableres det boligsociale arbejde i en projektorganisation, er det givtigt at overveje, hvordan det boligsociale arbejde mest hensigtsmæssigt understøttes og spiller sammen med driften i kommunen såvel som i boligorganisationen.

- PROCES-IDÉ: Arbejdet med udvikling af de boligsociale aktiviteter kan f.eks. foregå som en samskabelsesproces, hvor relevante parter fra kommune, boligorganisation, civilsamfundsorganisationer, politi og beboerne gøres til samarbejdspartnere i forbindelse med udvikling og konkretisering af boligsociale løsninger på de overordnede effektmål.

Organisering: Det er også i fase 3, at der udarbejdes forslag til hvem man ønsker skal deltage i et eller flere taktiske samarbejdsfora, der kan koordinere og sikre udvikling af det konkrete arbejde i det udsatte boligområde.

Et samarbejdsfora, med repræsentation af de parter, der udfører boligsociale aktiviteter, er anbefalelsesværdig. Det gælder hvad enten de boligsociale aktiviteter ligger i en projektorganisation med et samlende sekretariat eller de boligsociale aktiviteter bliver forankret i driften i f.eks. kommune eller boligorganisation.

Hvem deltager? Typisk medarbejdere på konsulent- eller projektlederniveau, der udarbejder procesplanen.

FASE 4: SAMARBEJDSAFTALER

Når der ligger en plan for, hvilke boligsociale aktiviteter og taktisk organisering, der skal være omkring det fremtidige boligsociale arbejde eller det udsatte boligområde, er der behov for at indgå konkrete samarbejdsaftaler herom.

Ofte er det i fase 3 beskrevet, hvilke faggrupper og aktører, der er behov for til at løfte de boligsociale aktiviteter og hvilke faggrupper/aktører, der ønskes i de organisatoriske fora. I nogle tilfælde kan der allerede være indgået mundtlige aftaler med de relevante samarbejdspartnere. Er der endnu ingen dialog eller tilkendegivelser om samarbejde, kan der være behov for at lave en forandringsanalyse af de ønskede samarbejdspartnere eller forankringsaktører.

En forandringsanalyse er en analyse af, hvorvidt de ønskede samarbejdspartnere eller kommende boligsociale forankringsaktører:

- Kan se en mening i at indgå i samarbejdet eller i at drive den/de boligsociale aktiviteter. Her kan man overveje om det mening for aktøren at bidrage til eller varetage den boligsociale aktivitet. Det kan f.eks. afhænge af, om aktivitetens målsætninger understøtter samarbejdspartens eller forankringsaktørens strategiske målsætninger.

- Har evner og kompetencer til at indgå samarbejde om eller drive indsatsen, herunder om den ønskede samarbejdsparts eller forankringsaktørs organisations har ressourcer til det.

- Har viljen og lyst til at gå ind og løfte opgaven.

Læs mere om forandringsanalyse og find redskaber til forankring på CFBU's temahjemmeside om forankring [her](#).

Når forandringsanalysen er lavet, kan der være behov for at arbejde med forandringsledelse. Der kan være ønskede samarbejdspartnere eller forankringsaktører, der mangler viden og kompetencer ift. at løfte opgaven, og hvor der må arbejdes med at opbygge viden eller kompetencer. Eller der kan være aktører, for hvem, det ikke giver mening at overtage driften af aktiviteten, som den er beskrevet. Her må aktiviteten, i et samarbejde med den pågældende aktør justeres, således at f.eks. forankringsaktøren finder mening med at overtage driften.

Sidst men ikke mindst skal samarbejds- eller forankringsaftalerne underskrives.

Lokal eller central placering af medarbejdere:

I forbindelse etablering af aftaler om samarbejde og forankring, er der også behov for refleksion og beslutning om, hvor de boligsociale medarbejdere skal have arbejdsplads.

Drøftelserne kan spænde fra om medarbejderne skal sidde samlet i et lokalt sekretariat i ét boligområde og have den nære relation til beboerne, om de skal sidde lokalt i forskellige boligområder, eller om nogle – eller alle - medarbejdere skal sidde centralt i kommunen eller i boligorganisationen med henblik på at have overblik, kunne koordinere og sikre agilitet i aktiviteter efter behov i de forskellige boligområder.

Når boligsociale aktiviteter forankres i kommunens eller boligorganisationens drift, kan der også være behov for drøfte, hvorvidt medarbejderne skal arbejde lokalt eller have arbejdsplads centralt.

Hvem deltager? Konsulenter og projektledere på processen samt kommende samarbejdspartnere og forankringsaktører. Fasen gennemføres med reference til beslutningstagere.

FASE 5: POLITISK GODKENDELSE

I fase fem gennemføres den formelle, politiske godkendelse af det fremtidige boligsociale arbejde.

Den politiske godkendelse er nødvendig, når det boligsociale er et projektsamarbejde mellem flere organisationer, men kan også være nødvendig i forbindelse med forankring af individuelle boligsociale aktiviteter i kommunen og boligorganisationen.